

Hitler odhaja iz Španije uverjen, da je Franco tepen

Nemška zračna armada za slovo požiga španska mesta in pobija prebivalce; 900 pobitih v Guernici, katero so Hitlerjevi letalci razdeljali do tal z bombami. V provinci Baski pušča 10,000 Italijanov in Nemcev, toda baskijski brambovci se jim krepko upirajo

28. apr. — Nemški letalci prihajajo domov iz Španije, kjer so pomagali generalu Francu. Vsak dan se jih vrne več in več in v tujkah njihovi letalci so prevladujoči. Hitler je prepričan, da je Francova stvar izjemna in škoda bi bila vsakih milijardnih žrtve.

Hitler je prepričan, da je Francova stvar izjemna in škoda bi bila vsakih milijardnih žrtve. Francova stvar je izjemna in škoda bi bila vsakih milijardnih žrtve.

28. apr. — Vesti s španije kažejo, da so Hitlerjevi letalci enote v zadnjih 48 urah upustile in deloma dočimile šest manjših mest in v avtonomni provinci Baski, kateri fašistični general vodi ofenzivo že več kot dva dni z namenom, da okupira severno špansko obrežje ob Baskijskem zalivu. Zadnji tobožni Nemci sipali bombe na mesto, starodavno baskijsko mesto s 7000 prebivalci, katerega popolnoma razdeljali. Okrog 900 se je bilo ubitih in mnogo je zgorelo do tal; med ubitimi poslopji sta tudi dve cerkvi, samostan, bolnišnica in dvor. Prebivalci, kolikor ni ubitih in ranjenih, so pognani v okolico. Na enak način so nemški letalci razdeljali mesto Eibar, ki se nahaja na 15 milj južnovzhodno od Guernice.

fašisti, med katerimi je podkomandant Marčanoval tu okrog 10,000 Italijanov in Nemcev, zdaj skušajo prodreti v Bilbao z dveh strani, zapada in vzhoda. General Encmient, poveljnik baskijskih čet, ki imajo 15,000 brambovcev, je odredil umik do prve kmetijske črte pred Bilbacom, kjer je pa pozval na bojišče 1000 rezerv. Encmient pravi v svojem poročilu, da je bil razdeljan Guernice vanjsko, najgroznejše in najbolj uničeno v vsej baskijski zgodovini. Mesto je bilo odprto in branilo, kljub temu je bilo razdeljeno brez svara.

28. apr. — Dve španjski fašistični križarski sta več dni bombardirali Valencijo, zaradi česar španske ljudske vladne sile so bile ubite in ranjene. Medtem ko sta letalci streljali v mesto, je v mestu stala nemška križarka Graf Spee, katere sodeluje v pomorski blokadni vojni.

Bolezensko zavarovanje v kanadski provinci
Victoria, B. C., Kanada. — Zavarovalnica, ali naj provinca Britanske Kolumbije dobi bolezensko zavarovanje, bo prišlo na glasovanje pri volitvah na 1. junija. To bodo volilci odobrili načrt, bo provinca prva na ameriškem kontinentu, ki se bo lahko ponela s takim zavarovanjem. Organizacija, ki jo vodi zdravniška organizacija in predsednik provincije T. D. Pattullo, vodja stranke, ki kontrolira finančno zbornico.

Domače vesti

Jolietški pionir umrl
Joliet. — Zadnje dni je umrl Josip Stritar, upokojeni trgovec in bivši predsednik KSKJ, star 61 let in rojen v Toplicah pri Novem mestu. Bil je eden prvih naseljencev v Jolietu in zapuščal ženo, sina in tri hčere.

Rojaka iščejo zaradi dedščine
Cleveland. — Mrs. Mary Steblaj Škrabo bi rada izvedela, kje se nahaja Jožef Zagar, ki je doma iz Iške vasi št. 41. Sporočiti mu ima več važnih stvari iz stare domovine, predvsem radi neke dedščine. Ako kdo ve za njegov naslov, naj ga sporoči podpisani, če pa sam to čita, naj se čim prej zgleda svojemu bratu Antonu. — Mrs. Mary Steblaj Škrabo, 2515 Queen Ave., Cleveland, O.

Clevelandske vesti
Cleveland. — V mestni bolnišnici je umrl Frank Noda, star 55 let in rojen v Velikovcu pri Krki na Dolenjskem. V Ameriki je živel 36 let in tu zapuščal ženo, tri sinove, hčer, brata in sestro. — Dalje je umrl Anton Klaus, star 87 let in doma iz Hudega konca pri Sv. Gregorju. Tu je živel 26 let in zapuščal sina in dve hčeri. — Umrl je tudi rojak Frank Lazar, po domače Martinov Francec, doma iz Marince vasi pri Krki na Dolenjskem.

Nov grob v Penni
Strabane, Pa. — V tej naselbinji je zadnje dni umrla Josipina Delost, stara 45 let. Tu zapuščala moža, dva sinova in štiri hčere.

Nov grob na zapadu
Park City, Utah. — Tu je umrl rojak Joe Kikol, star 62 let in doma iz Udja pri Grosuplju. Njegova družina je v starem kraju.

Nemški menih obtožen veleizdaje
Berlin, 28. apr. — Nemčija bo imela nov veleizdajniški proces in sicer proti franciskanu Donatusu iz Frauenberga. Ta je obtožen veleizdaje, ker je svojim prijateljem v Ameriki pošiljal pisma, v katerih je žalil diktatorja Hitlerja. "Vi v Ameriki bi morali imeti Hitlerja in njegovo bando, potem bi gotovo izgubili vašo svobodo," je bilo rečeno v pismu, ki ga je obtoženi menih poslal svojemu prijatelju v Ameriki. "Vse ameriške države bi postale velika jetnišnica ali pa koncentracijsko taborišče. Vi se bi hudo pritoževali, ampak v Nemčiji je drugače. Kdor se tukaj pritožuje, se kmalu znajde v koncentracijskem taborišču."

Rex Farrior, državni pravdnik, je dejal, da prosekucija sploh ni bila informirana glede odložitve obravnave proti teroristom. Krajevna postojanka Unije za ameriške civilne svobodščine je naslovila apel na ljudstvo, naj protestira pri guvernerju proti odložitvi obravnave.

Korporacije izkazujejo velike profite
Washington, D. C. — Pravkar objavljeno poročilo kaže, da je 69 velikih industrijskih korporacij povečalo profite 45 do 75 odstotkov v prvem četrtletju tega leta v primeri z isto dobo preteklega leta. Na prvem mestu so jeklarske korporacije, tem pa sledijo oljne kompanije in železnice. Izgledi, da bodo profiti naraščali tudi v bodoče, so ugodni.

Proces proti morilcem delavca odložen
Tampa, Fla. — Obravnava proti enajstim teroristom, ki so bili že pred 14 meseci obtoženi ugrabljenja in umora Josepha Shoemakerja, delavskega organizatorja, je bila ponovno odložena in je sploh dvomljivo, če se bo vršila. Med napadali na Shoemakerja je pet policajev iz Tampe, ki so bili že spoznani za krive, da so sodelovali z drhaljo, ki je ugrabila in pretepla E. F. Poulnota v istem času kakor Shoemakerja. Obravnava proti teroristom je bila odročena pod pretvezo, da zagovorniki obtožencev potrebujejo več časa za zbiranje obrambnega materiala.

Državna delavska federacija in druge delavske organizacije protestirajo proti zavlačevanju obravnave. Tem se je pridružil celo list Evening Independent, ki izhaja v St. Petersburgu. Ta piše, da je odgovoditev procesa aramota za državo in namiguje, da bi bilo dobro, če bi senatni odsek, kateremu je bila poverjena preiskava zatiranja civilnih svobodščin, posvetil na mesta Orlando, Jacksonville, Miami, St. Petersburg, Tampa in tudi na podeželske distrikte, kjer kukluksklanovci terorizirajo organizatorje poljedelških delavcev.

Odvetniki obtožencev upajo, da policaji, ki so bili obsojeni na štiri leta zapora vsak, sploh ne bodo odsedeli kazni. Vrhovno državno sodišče bi moralo odločiti glede priziva proti obsodbi, a še vedno molči. Obsojeni policaji še niso v ječi in nekateri drugi obtoženci niso položili niti kavicje.

Elektrarska družba obtožena kršenja Wagnerjevega zakona
New York. — Consolidated Edison Electric Co. je bila obtožena kršenja Wagnerjevega delavskega zakona, ker ovira organiziranje delavcev v pravi uniji. Obtožbo je vložila pri federalnem delavskem sodišču unija United Electrical & Radio Workers of America.

Elektrarska družba obtožena kršenja Wagnerjevega zakona
New York. — Consolidated Edison Electric Co. je bila obtožena kršenja Wagnerjevega delavskega zakona, ker ovira organiziranje delavcev v pravi uniji. Obtožbo je vložila pri federalnem delavskem sodišču unija United Electrical & Radio Workers of America.

Elektrarska družba obtožena kršenja Wagnerjevega zakona
New York. — Consolidated Edison Electric Co. je bila obtožena kršenja Wagnerjevega delavskega zakona, ker ovira organiziranje delavcev v pravi uniji. Obtožbo je vložila pri federalnem delavskem sodišču unija United Electrical & Radio Workers of America.

Bivši angleški kralj Edvard se jezi Vložil je tožbo proti obrekovalcem

London, 28. apr. — Bivši angleški kralj Edvard je vložil tožbo proti Geoffreyju Dennisu, avtorju knjige "Coronation Commentary" in izdajateljem te knjige, ker žali njega in njegovo zaročenko Wallis Simpsonovo. Iz svojega zavetja v St. Wolfgangu, Avstrija, kamor se je umaknil po abdikaciji, je pozval Allen in Overyja, svoja pravna zastopnika, naj pri sodišču izposlujeta injunkcije, ki naj bi ustavila prodajanje te knjige v Angliji. Dalje zahtevajo odškodnino od obrekovalcev.

Edvard je podzvel to akcijo, čeprav so izdajatelji knjige in avtor naznanili, da bodo poglavja, katera smatra bivši kralj za žalitev svoje zaročenke in njenih prijateljev v Ameriki, črtana. Dennis, Edvardov tovariš na univerzi Oxford, je izjavil, da bo formalno izrekel obžalovanje, ker je v svoji knjigi žalil bivšega kralja in njegovo zaročenko. Edvard hoče vsekakor zaščititi svojo zaročenko pred obrekovalci in to je vzrok, da je vložil odškodninsko tožbo proti avtorju in izdajateljem knjige, obenem pa hoče omejiti prodajanje te knjige v Združenih državah. On bi lahko vložil tožbo zaradi obrekovalstva tudi v drugih državah, kjer bo ta knjiga izšla, a tega najbrž ne bo storil, ker bi moral biti osebno navzoč pri obravnavi. Njegova tožba v Angliji ne bo imela nobenega učinka na prodajanje omenjene knjige v Ameriki.

Nov grob na zapadu
Park City, Utah. — Tu je umrl rojak Joe Kikol, star 62 let in doma iz Udja pri Grosuplju. Njegova družina je v starem kraju.

Nemški menih obtožen veleizdaje
Berlin, 28. apr. — Nemčija bo imela nov veleizdajniški proces in sicer proti franciskanu Donatusu iz Frauenberga. Ta je obtožen veleizdaje, ker je svojim prijateljem v Ameriki pošiljal pisma, v katerih je žalil diktatorja Hitlerja. "Vi v Ameriki bi morali imeti Hitlerja in njegovo bando, potem bi gotovo izgubili vašo svobodo," je bilo rečeno v pismu, ki ga je obtoženi menih poslal svojemu prijatelju v Ameriki. "Vse ameriške države bi postale velika jetnišnica ali pa koncentracijsko taborišče. Vi se bi hudo pritoževali, ampak v Nemčiji je drugače. Kdor se tukaj pritožuje, se kmalu znajde v koncentracijskem taborišču."

Rex Farrior, državni pravdnik, je dejal, da prosekucija sploh ni bila informirana glede odložitve obravnave proti teroristom. Krajevna postojanka Unije za ameriške civilne svobodščine je naslovila apel na ljudstvo, naj protestira pri guvernerju proti odložitvi obravnave.

Korporacije izkazujejo velike profite
Washington, D. C. — Pravkar objavljeno poročilo kaže, da je 69 velikih industrijskih korporacij povečalo profite 45 do 75 odstotkov v prvem četrtletju tega leta v primeri z isto dobo preteklega leta. Na prvem mestu so jeklarske korporacije, tem pa sledijo oljne kompanije in železnice. Izgledi, da bodo profiti naraščali tudi v bodoče, so ugodni.

Elektrarska družba obtožena kršenja Wagnerjevega zakona
New York. — Consolidated Edison Electric Co. je bila obtožena kršenja Wagnerjevega delavskega zakona, ker ovira organiziranje delavcev v pravi uniji. Obtožbo je vložila pri federalnem delavskem sodišču unija United Electrical & Radio Workers of America.

Elektrarska družba obtožena kršenja Wagnerjevega zakona
New York. — Consolidated Edison Electric Co. je bila obtožena kršenja Wagnerjevega delavskega zakona, ker ovira organiziranje delavcev v pravi uniji. Obtožbo je vložila pri federalnem delavskem sodišču unija United Electrical & Radio Workers of America.

Elektrarska družba obtožena kršenja Wagnerjevega zakona
New York. — Consolidated Edison Electric Co. je bila obtožena kršenja Wagnerjevega delavskega zakona, ker ovira organiziranje delavcev v pravi uniji. Obtožbo je vložila pri federalnem delavskem sodišču unija United Electrical & Radio Workers of America.

Elektrarska družba obtožena kršenja Wagnerjevega zakona
New York. — Consolidated Edison Electric Co. je bila obtožena kršenja Wagnerjevega delavskega zakona, ker ovira organiziranje delavcev v pravi uniji. Obtožbo je vložila pri federalnem delavskem sodišču unija United Electrical & Radio Workers of America.

Elektrarska družba obtožena kršenja Wagnerjevega zakona
New York. — Consolidated Edison Electric Co. je bila obtožena kršenja Wagnerjevega delavskega zakona, ker ovira organiziranje delavcev v pravi uniji. Obtožbo je vložila pri federalnem delavskem sodišču unija United Electrical & Radio Workers of America.

Elektrarska družba obtožena kršenja Wagnerjevega zakona
New York. — Consolidated Edison Electric Co. je bila obtožena kršenja Wagnerjevega delavskega zakona, ker ovira organiziranje delavcev v pravi uniji. Obtožbo je vložila pri federalnem delavskem sodišču unija United Electrical & Radio Workers of America.

Elektrarska družba obtožena kršenja Wagnerjevega zakona
New York. — Consolidated Edison Electric Co. je bila obtožena kršenja Wagnerjevega delavskega zakona, ker ovira organiziranje delavcev v pravi uniji. Obtožbo je vložila pri federalnem delavskem sodišču unija United Electrical & Radio Workers of America.

Elektrarska družba obtožena kršenja Wagnerjevega zakona
New York. — Consolidated Edison Electric Co. je bila obtožena kršenja Wagnerjevega delavskega zakona, ker ovira organiziranje delavcev v pravi uniji. Obtožbo je vložila pri federalnem delavskem sodišču unija United Electrical & Radio Workers of America.

UNIJSKA KAMPANJA V ČIKAŠKIH BOLNIŠNICAH

Chicago, 28. apr. — Pod zaščito Wagnerjevega zakona, ki daje delavcem pravico organiziranja in kolektivnega pogajanja, se je pričela organizatorna kampanja med uslužbenci v čikaških bolnišnicah. Alexander Marks, eden izmed organizatorjev, je dejal, da je v čikaških bolnišnicah okrog 20,000 uslužbencev, ki lahko stopijo v njegovo unijo, katere je član v Ameriški delavski federaciji. Razen bolničark in profesionalnih delavcev se vsi drugi lahko organizirajo v unijo.

Med uslužbenci v bolnišnici Augustana ima unija 96 odstotkov članov. E. I. Erickson, upravitelj te bolnišnice, je dejal, da so ga uslužbeni informirali o ustanovitvi unije in zdaj zahtevajo priznanje, skrajšanje delovnih ur in zvišanje plače. "Bill smo iznenadeni, ko so nam bile predložene te zahteve," je dejal Erickson. "Povedal sem jim, da smo pripravljani na pogajanja z vaško grupo uslužbencev, toda priznati ne moremo nobene zunanje organizacije. Uslužbenci so nato pojasnili naše stališče organizatorjem, nakar nas je obiskal Harry Sheck, član federalnega upravnega odbora. Povedal nam je, da v smislu Wagnerjevega zakona moramo priznati unijo. Po tem pojasnilu smo obvestili uslužbence, da smo pripravljeni skleniti z njimi dogovor, toda unije ne moremo priznati, to pa so uslužbeni odklonili. Ko so se organizatorji ponovno oglašili in zahtevali priznanje unije, smo jih informirali, da se bo odbor naše bolnišnice posvetoval z upravitelji drugih čikaških bolnišnic. To je vsekakor resen problem, ker si ne moremo predstavljati, kaj bi sledilo, če bi uslužbeni v bolnišnicah odklicali stavko."

Marks je dejal, da so bile zahteve glede priznanja unije uslužbencev predložene upravam drugih čikaških bolnišnic.

Elektrarska družba obtožena kršenja Wagnerjevega zakona
New York. — Consolidated Edison Electric Co. je bila obtožena kršenja Wagnerjevega delavskega zakona, ker ovira organiziranje delavcev v pravi uniji. Obtožbo je vložila pri federalnem delavskem sodišču unija United Electrical & Radio Workers of America.

Elektrarska družba obtožena kršenja Wagnerjevega zakona
New York. — Consolidated Edison Electric Co. je bila obtožena kršenja Wagnerjevega delavskega zakona, ker ovira organiziranje delavcev v pravi uniji. Obtožbo je vložila pri federalnem delavskem sodišču unija United Electrical & Radio Workers of America.

Elektrarska družba obtožena kršenja Wagnerjevega zakona
New York. — Consolidated Edison Electric Co. je bila obtožena kršenja Wagnerjevega delavskega zakona, ker ovira organiziranje delavcev v pravi uniji. Obtožbo je vložila pri federalnem delavskem sodišču unija United Electrical & Radio Workers of America.

Elektrarska družba obtožena kršenja Wagnerjevega zakona
New York. — Consolidated Edison Electric Co. je bila obtožena kršenja Wagnerjevega delavskega zakona, ker ovira organiziranje delavcev v pravi uniji. Obtožbo je vložila pri federalnem delavskem sodišču unija United Electrical & Radio Workers of America.

Elektrarska družba obtožena kršenja Wagnerjevega zakona
New York. — Consolidated Edison Electric Co. je bila obtožena kršenja Wagnerjevega delavskega zakona, ker ovira organiziranje delavcev v pravi uniji. Obtožbo je vložila pri federalnem delavskem sodišču unija United Electrical & Radio Workers of America.

Elektrarska družba obtožena kršenja Wagnerjevega zakona
New York. — Consolidated Edison Electric Co. je bila obtožena kršenja Wagnerjevega delavskega zakona, ker ovira organiziranje delavcev v pravi uniji. Obtožbo je vložila pri federalnem delavskem sodišču unija United Electrical & Radio Workers of America.

Elektrarska družba obtožena kršenja Wagnerjevega zakona
New York. — Consolidated Edison Electric Co. je bila obtožena kršenja Wagnerjevega delavskega zakona, ker ovira organiziranje delavcev v pravi uniji. Obtožbo je vložila pri federalnem delavskem sodišču unija United Electrical & Radio Workers of America.

Elektrarska družba obtožena kršenja Wagnerjevega zakona
New York. — Consolidated Edison Electric Co. je bila obtožena kršenja Wagnerjevega delavskega zakona, ker ovira organiziranje delavcev v pravi uniji. Obtožbo je vložila pri federalnem delavskem sodišču unija United Electrical & Radio Workers of America.

Elektrarska družba obtožena kršenja Wagnerjevega zakona
New York. — Consolidated Edison Electric Co. je bila obtožena kršenja Wagnerjevega delavskega zakona, ker ovira organiziranje delavcev v pravi uniji. Obtožbo je vložila pri federalnem delavskem sodišču unija United Electrical & Radio Workers of America.

Elektrarska družba obtožena kršenja Wagnerjevega zakona
New York. — Consolidated Edison Electric Co. je bila obtožena kršenja Wagnerjevega delavskega zakona, ker ovira organiziranje delavcev v pravi uniji. Obtožbo je vložila pri federalnem delavskem sodišču unija United Electrical & Radio Workers of America.

Elektrarska družba obtožena kršenja Wagnerjevega zakona
New York. — Consolidated Edison Electric Co. je bila obtožena kršenja Wagnerjevega delavskega zakona, ker ovira organiziranje delavcev v pravi uniji. Obtožbo je vložila pri federalnem delavskem sodišču unija United Electrical & Radio Workers of America.

Resolucija o reviziji davčne postav

Washington, D. C., 28. apr. — Nižja kongresna zbornica je večeraj s 299 proti 112 glasovom sprejela resolucijo, da se izključi iz zakona o dohodninskem davku provizija, ki določa objavo imen vseh uradnikov in direktorjev korporacij, katerih letna plača je \$15,000 in več. Po sprejetju resolucije v zbornici je bila resolucija predložena senatu.

Ta provizija, ki je bila vključena v zakon o dohodninskem davku l. 1934, je bila ožigosana. Nasprotniki so argumentirali, da je provizija v prilogi raznim raketirjem in gangetem, ki so izbrali ljudi z velikimi dohodki za svoje žrtve in zahtevali od njih denar. John J. O'Connor, demokratični kongresnik iz New Yorka, je dejal, da je ta provizija dokaz vladnega vmešavanja v privatne zadeve državljanov. "Upam, da bo kmalu prišel čas, ko bo vlada prenehala z vmešavanjem v privatne zadeve," je dejal O'Connor.

Grupa liberalnih kongresnikov pod vodstvom kongresnika Geralda J. Boleauja, progresivca iz Wisconsin, se je borila proti izključitvi provizije. Ta je trdila, da se ne bi smela nobena oseba sramovati, če je vsota njegove plače objavljena v javnosti.

Spopad v stavki avtnih delavcev

Trije delavci ranjeni v bitki
Connersville, Ind., 28. apr. — Bitka med člani dveh unij je sledila izbruhu stavke v tovarni Rex Manufacturing Co., v kateri so bili trije delavci ranjeni. Stavko je oklicala krajevna postojanka unije združenih avtnih delavcev. Spopad je prišel, ker se večje število članov nasprotne unije Cabinet & Refrigerator Workers Assn. ni hotelo pridružiti stavki. Ti so skušali prodreti skozi stavkovno stražo, ki je obkloplila tovarno po oklecu stavke.

Uradniki avtne unije so izjavili, da so odredili stavko, ker je kompanija zapostavljala člane te unije in odklonila pogajanja glede pritožb avtnih delavcev. V tovarni te kompanije je uposlenih okrog 1400 delavcev in med temi je polovica članov avtne unije.

Kompanija se je zdaj obrnila na guvernerja M. C. Townsenda z apelom, naj ji priskoči na pomoč. Guverner je obljubil, da bo poslal svojo reprezentanta na pozorišče stavke.

Zakon minimalne mezde sprejet v New Yorku

Albany, N. Y. — Nižja državna zbornica je z veliko večino sprejela zakonaki načrt minimalne mezde za ženske, ki so uposlene v newyorških industrijah. Načrt je bil že prej sprejet v senatu in je bil zdaj predložen guvernerju Lehmanu, da ga podpiše. Newyorška zbornica je pred enim letom sprejela zakon minimalne mezde, katerega pa je federalno vrhovno sodišče proglasilo za neustavnega. Prav to sodišče je pozneje potrdilo sličen zakon, ki ga je sprejela legislatura države Washington.

Parobrodna družba izkazuje profit

London. — Parobrodna družba White Star Line je imela preteklo leto \$2,735,265 čistega profita. Ameriški turisti, ki se vozijo na parnikih te družbe, tvorijo največji vir dohodkov, pravi kompanija v svoji izjavi.

HITLERJEV REŽIM JE BANKROTIRAL NEMČIJO

Celo glasilo angleških bankirjev priznava to dejstvo
London. — (FP) — "The Banker", glasilo angleških bankirjev, objavlja serijo člankov pod naslovom "Rezultati prvih štirih let nacističnega režima v Nemčiji", v katerih razkriva kolosalen polom nacističnega "gospodarstva". Priznanje, da je Hitlerjev režim pognal Nemčijo v bankrot, je značilno že zaradi tega, ker so prav angleški bankirji pred leti povečevali uspehe fašistične ekonomije in ti slavospevi so dobili tudi odmev pri ameriških bankirjih in v Hearstovem časopisu. Zdaj je prišlo glasilo angleških bankirjev do zaključka, da je vsaka diktatura bolj potratna kot so demokratične vlade.

Glasilo zanika večkrat poudarjeno trditev, da je Hitler rešil Nemčijo. Ko je prišel na krmilo, je bila Nemčija bolj na trdnih nogah kot kdaj prej v povojni dobi, toda Hitler jo je pognal nazaj. Prvi problem, ki se ga je lotil, je bila brezposelnost, a ga še zdaj ni rešil. Vprašanje je bilo, ali naj nacistična vlada poveča kupno silo nemške mase, da bo lahko kupovala živila in druge potrebščine v večji množini, ali pa naj se oborožuje, da bo imela več topov, bojnih letal in drugega bojnega orožja. Hitler se je odločil za slednje in Nemci so dobili več topov in letal, manj pa kruha in drugih potrebščin. Veliko število Nemcev aktualno strada, ker Hitler troši ogromne vsote za oboroževanje.

Narodni dolg se je podvojil v prvem letu Hitlerjevega režima, v drugem potrojil in v naslednjih dveh je dosegel tako visoko točko, da se ne more niti preračunati. Nacistični režim je izčrpal vse vire, ki jih je podedoval od prejšnjih vlad in s tem obremenil z dolgovi bodočo generacijo. V Nemčiji zdaj vlada birokracija. Ko je Hitler prišel na krmilo, je imela Nemčija manj ko 5000 uradnikov v ustanovah narodnega gospodarstva, sedaj pa jih ima več ko 50,000. Vlada dikтира gospodarsko in finančno politiko, odklanja pa riziko. Vse nemške finančne institucije so pod peto diktatorja. Iz teh črpa denar za financiranje oboroževanja. Delavska banka, ki je prišla pod kontrolo diktatorja, je bila oropana. Denar vlagatelj je Hitler porabil za gradnjo nacističnih uradov.

Svobodna gibanja so izginila iz Nemčije. Vse je podvrženo strogi kontroli nacistične birokracije. Ljudje, ki živijo na deželi, se ne smejo izseliti v mesta in obratno. Kmetje zadaj določa, koliko mora kmet pridelati na svoji kmetiji. Zapor preti vsakemu kmetu, ki ne pridela toliko kot določa kvota.

Živiljski standard prebivalstva je padel več ko 20 odstotkov, ker se cene življenjskim potrebščinam stalno vlačijo. Cena mesa je poskočila 50 odstotkov, nekaterim drugim potrebščinam pa do 300 odstotkov.

Svobode tiska ni več; niti enega časopisa ni, ki bi kritiziral nacistično politiko in ukrepe. V štirih letih nacističnega režima so uredniki nemških časopisov spoznali, da je kritika silna nevarna reč. Zdaj pišejo le po navodilih, ki jih dobivajo od ministra nacistične propagande.

Nacistična stranka ne objavlja računov o svojih izdatkih, ki so ogromni. Samo nacistična napadalna armada je stala Nemce \$800,000,000.

Dalje na 3. strani

VELIKANSKA PORAST DOLGA

London. — (FP) — "The Banker", glasilo angleških bankirjev, objavlja serijo člankov pod naslovom "Rezultati prvih štirih let nacističnega režima v Nemčiji", v katerih razkriva kolosalen polom nacističnega "gospodarstva". Priznanje, da je Hitlerjev režim pognal Nemčijo v bankrot, je značilno že zaradi tega, ker so prav angleški bankirji pred leti povečevali uspehe fašistične ekonomije in ti slavospevi so dobili tudi odmev pri ameriških bankirjih in v Hearstovem časopisu. Zdaj je prišlo glasilo angleških bankirjev do zaključka, da je vsaka diktatura bolj potratna kot so demokratične vlade.

Glasilo zanika večkrat poudarjeno trditev, da je Hitler rešil Nemčijo. Ko je prišel na krmilo, je bila Nemčija bolj na trdnih nogah kot kdaj prej v povojni dobi, toda Hitler jo je pognal nazaj. Prvi problem, ki se ga je lotil, je bila brezposelnost, a ga še zdaj ni rešil. Vprašanje je bilo, ali naj nacistična vlada poveča kupno silo nemške mase, da bo lahko kupovala živila in druge potrebščine v večji množini, ali pa naj se oborožuje, da bo imela več topov, bojnih letal in drugega bojnega orožja. Hitler se je odločil za slednje in Nemci so dobili več topov in letal, manj pa kruha in drugih potrebščin. Veliko število Nemcev aktualno strada, ker Hitler troši ogromne vsote za oboroževanje.

Narodni dolg se je podvojil v prvem letu Hitlerjevega režima, v drugem potrojil in v naslednjih dveh je dosegel tako visoko točko, da se ne more niti preračunati. Nacistični režim je izčrpal vse vire, ki jih je podedoval od prejšnjih vlad in s tem obremenil z dolgovi bodočo generacijo. V Nemčiji zdaj vlada birokracija. Ko je Hitler prišel na krmilo, je imela Nemčija manj ko 5000 uradnikov v ustanovah narodnega gospodarstva, sedaj pa jih ima več ko 50,000. Vlada dikтира gospodarsko in finančno politiko, odklanja pa riziko. Vse nemške finančne institucije so pod peto diktatorja. Iz teh črpa denar za financiranje oboroževanja. Delavska banka, ki je prišla pod kontrolo diktatorja, je bila oropana. Denar vlagatelj je Hitler porabil za gradnjo nacističnih uradov.

Svobodna gibanja so izginila iz Nemčije. Vse je podvrženo strogi kontroli nacistične birokracije. Ljudje, ki živijo na deželi, se ne smejo izseliti v mesta in obratno. Kmetje zadaj določa, koliko mora kmet pridelati na svoji kmetiji. Zapor preti vsakemu kmetu, ki ne pridela toliko kot določa kvota.

Živiljski standard prebivalstva je padel več ko 20 odstotkov, ker se cene življenjskim potrebščinam stalno vlačijo. Cena mesa je poskočila 50 odstotkov, nekaterim drugim potrebščinam pa do 300 odstotkov.

Svobode tiska ni več; niti enega časopisa ni, ki bi kritiziral nacistično politiko in ukrepe. V štirih letih nacističnega režima so uredniki nemških časopisov spoznali, da je kritika silna nevarna reč. Zdaj pišejo le po navodilih, ki jih dobivajo od ministra nacistične propagande.

THE ENLIGHTENMENT
GLASLO IN LASTNA SLOVENSKA NARODNA
POPOBNE JEDNOTE
Organ of and published by the Slovene National Benefit Society

Subscription rates for the United States (except Chicago)
and Canada \$2.00 per year, Chicago and Cleveland \$3.00 per year.

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Glasovi iz naselbin

Prvomajška manifestacija

Detroit, Mich. — Kaj je Prvi
maj in zakaj ga socialisti ter
vse zavedno delavstvo proslav-
lja vsako leto? Vsa zaveden,

Na Prvega maja se zbirajo
zavedno delavske množice po
vsem svetu. Prireajo shode in
pohode. To je seveda le v de-

V Združenih državah bo letos
zavedno in organizirano delav-
stvo praznovalo Prvi maj bolj

Vsak delavec se bi moral za-
vedati, da nima ničesar izgubiti
in vse pridobiti, ako se organi-

Vse naše življenje, vsa trgo-
vina in vse industrije so odvisne
le od rok kmetov in delavcev.

Druga pot ni, kakor odstraniti
se to oviro. Ameriško delavstvo,
ki je na prvi poti in ki hoče naprej,

delavstvo strmi za tega, da se
odpravi ignoranca in da se med
ljudstvo naseli potrebna izobraz-

Da je med delovnim ljud-
stvom še toliko nevede in ubo-
štva, pomanjkanja in bede, trp-

Socializem učil delavstvo, da
se organizira industrijsko in
politično ter da si potom svojih

Pri nas v Detroitu bomo pro-
slavili Prvi maj, mednarodni
delavski praznik, s shodom, ki

Zivel Prvi maj, simbol delavske
solidarnosti! Zivela delavska
solidarnost! Zivela španska de-

Na svidenje 1. maja na shodu!
Za odbor: Anton Jurca, John
Petrich, Janko Zornik.

Stavke in navijanje cen
Milwaukee, Wis. — Sedaj je
pri nas vse zainteresirano le v

like čaše piva na oknih in oglaš-
jo, da stanejo le 5c, v resnici
pa ni tako, kajti pivo je predra-

Veste, tudi jaz si bi rada pri-
voščila, recimo, pot v solčno
Florido, kadar pri nas ostra bur-

Večeriška odseka SDD
Detroit, Mich. — Gospodinjski
klub Slovenskega delavskega

Naš klub se iskreno zahvalju-
je angleško posluškočnemu društvu
Wolverines št. 677 SNPJ za so-

Vsi stari in mladi se uljudno
vabite, da se udeležite naše več-
erinke dne 15. maja v SDD na

Majsko slavlje in koncert
Cleveland, O. — V soboto 1.
maja se bo vršila majška pro-

druginje ter simpatičarji in vsi
zaveden delavci! Vsi v SND v
srednje 2. maja na Jaržin kon-

Apel za pomoč prostovoljcem
Dearborn, Mich. — Podpisana
prosi rojake širom Združenih dr-

Praznik zavednega delavstva
Cleveland, O. — S prerojenjem
prirode se naseli med ljudi no-

Zavedno delavstvo si je izbra-
lo Prvi maj za svoj delavski
praznik. Ta praznik slavijo vse

Naše mlado žensko društvo
"Švoboda" št. 748 SNPJ, v kate-
rem smo včlanjene samo ženske,

Da se vam ne bo zdelo čudno,
ker smo tudi me ženske stopile v
fronto z bojevnimi delavci, naj

Pasja logika

Franciskanska brošurica
"Tu vam pošiljam tiskovino, katero
prejel od Ave Marije v Lemontu. Ne

Eno telo — dva obraza
Hitlerjeve napadalne čete v Španiji so
stusova vojska, ki brani sveto vero pred

Mr. Pogodbenik je ponižan, strašno ponižan
Jur Pogodbenik: Jaz, ki pišem zaradi
gospod, ki imam vsvo resnico v malem prsta-

Zdravi zobje odvisni od prehrane
Piše dr. John L. Rice, zdravstveni komisar
mesta New Yorka

Vaši zobje so žive telesne tkanine in
bujajo pravilne prehrane in oskrbe, ako
ostanejo zdravi in dobri. Mnogi ljudje se

Izkušnja čez dolgo vrsto let razkriva,
prehrana za zdrave zobe mora vključevati
ko, sadje, sveže in listnate zelenjave,

Cistost je tudi bistveno potrebna. Očiš-
čite svoje zobe in masirajte meso nad njimi
jutro in zvečer in po mogočnosti po vsaki

Končno morate iti k zobozdravniku ob
njih presledkih — vsakih šest mesecev po
krat in prav nič odveč. Zobozdravnik že
ve, kako pogostoma naj ga obiščete. Ravna

Pošljite adresirano povratno kuverto
znanom na Room-342-A, Department
Health, 125 Worth Street, New York City,

Kako dobri, krščanski in socialni
ljudje smo dandanes!
Beogradska "Politika" poroča:
V neko kavarno v središču Beograda

Vesti iz Jugoslavije

(Ovorna poročila iz Jugoslavije.)

AMOVŠKA KUCHARICA UMORJENA

Javora, hribovski vasi bližnjane, je dne 11. t. m. ne- storerle umoril 66 letno fa- raričinu kuharico Jožefo Martin- kovič, ki je nad 30 let go- stila svoločnemu župniku v Klinecu. Morilec jo je za- vrgel v farovškem hlevu ter jo z rovnico.

Sneg ob veliki noči pa je precej kmalu skopnel pod vednim de- ževanjem, pred tednom pa smo dobili tudi solnce in v nekaj top- lih dneh so se razcvetela skoraj vsa zgodnja sadna drevesa. Si- cer nas kakšen dan še preseneti lahko deževanje, ki pa dela kmetu le dobro. Vremenoslovci nam po teh čudnih razmerah to zimo in pomlad napovedujejo lepo solnčno pomlad za drugo polo- vico aprila. Bomo videli, koliko zadenejo.

Po roparskem napadu pod vlak. — Nenačuden dogodek se je zgodil te dni v ljubljanski okolici. V stanovanju delavca Jo- sipa Zibelnika, ki stanuje na ro- bu mesta na Vliču, je prišel mlaj- ši neznanec in ga poprosil, naj bi mu posodil kolo. Ker ga pa Zibelnik ni prav nič poznal, mu je posodil kolo šele potem, ko mu je neznanec dal svoj plašč za garancijo. Ko je neznanec pripeljal kolo nazaj, je bilo po- škodovano. Zibelnik ni maral vzeti takega koleasa oz. ni hotel vrniti plašča neznanecu. Ta se je ponoči vrnil z dvema hlapcema in začel streljati v Zibelnika in njegovo ženo ter oba ranil, ženo s strelom v roko, moža z nožem. Nato je napadalec pobegnil v noč, ranjenca pa so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

Naslednje jutro pa so kakšen kilometer dalje od Zibelnikovega stanovanja našli na progi popol- noma razmesarjeno truplo nez- neznanega možaka. Policijska ko- misija pa je v mrtvecu spozna- la 22 letnega brezposelnega de- lavca Stanka Gornika iz Škrlje- vega pri St. Rupertu na Dolenj- skem, ki ga je policija že dolgo iskala zaradi raznih vlomov in nasilja. Ker so ugotovili, da je ta mrtvec isti, ki je prejšnji večer napadel Zibelnikovo, je sko- raj gotovo pravilna domneva, da je Gornik po dejanju skušal sko- čiti na brzovlak, ki vozi v Trst, ter se tako rešiti preganjalcev ali pa dobiti samo zanesljiv ali- bi. S tem dejanjem je namreč opozoril policijo nase, v tem strahu se je hotel rešiti in po- gnati na stopnice brzega vlaka, a je po nebreči padel pod kolesa.

Nevaren požar na Vačah. — V noči na ponedeljek 12. aprila je nastal sredi trga Vače pri Li- tiji nevaren požar, ki bi bil po- stal lahko usoden za ves trg. Ok- rog 11. zvečer je začelo goriti na Preskarjevem podu, odko- der pa je močan veter prenesel požar tudi na sosednje zgradbe. Le silnemu naporu gasilcev je uspelo omejiti požar le na po- slojca dveh posestnikov, Preska- rja in Indofa. Kakor hitro je nastal požar, so vsi domačini hi- teli gasiti, zavedajoč se, da grozi nesreča ne le enemu, ampak vsem posestnikom v trgu. Saj so Vače postale že večkrat žrtev požarov, ker stoji hiše precej strnjeno okrog cerkve. Trška ga- silna bramba ima le staro ročno brizgalno in s to so skušali kro- titi ogenj vsaj dotlej, da prihite na pomoč tudi okoliški gasilci, saj stoji trg na višini in je bilo vdteti gorenje daleč po savski dolini. Res so iz Hotiča takoj odhiteeli gasilci v Vače, pa tudi iz Litije so kaj kmalu prihiteeli s svojo motoriko tamošnji gasil- ci. Tako jim je z neprestanim de- lovanjem motorne brizgalne po- petih urah napornega dela uspe- lo požar omejiti in zatreti. Indo- fova in Bistanova domačija sta uničeni, družini sta na cesti. Z gospodarstvi hišami in obema hišama je pogorela tudi vsa za- loga živeža, krme in gospodar- skega orodja, Bistanu pa tudi vsa goveja živina, 5 glav. Bis- tan (kakor pravijo Preskerju) je zavarovan le za 18 tisočakov, a je škoda za mnogo več. Saj je bil že lep par volov vreden kakih 6000 Din! Indof, ki je upokojen poštar, pa ima škode za mnogo več. Ker je bilo gašenje nevar- no, se je pripetilo tudi nekaj ne- sreč. Nekaj gasilcev se je potol- klo in porezalo, ko so zadnji hip skakali iz podirajočega se po- slojca. Kako je požar nastal, ni znano in so uvedli preiskavo.

Komunizacija v Jugoslaviji. — V Beogradu je umrl nenadno dr. Milan Srskić, bivši ministri- ski predsednik in večkratni mi- nister. Pokopali ga bodo na držav- ne stroške.

Prva letošnja žrtev strele. — Nad Kamnikom se je 12. aprila razdivjala nevihta z dežjem, to- čo in treskanjem. Na Vrhpolju pri Kamniku pa je zahtevala strela svojo prvo letošnjo žrtev. Družina posestnika Debeva je šla v gozd nabirat dračje. Ko je prihrumela nevihta, so se oče, mati in sin skrili pod neko ska- lo, sin France pa se je postavil pod drevo, v katerega je tresči- lo. Sin France se je nezavesten zgrudil na tla. Tudi očeta in ma- ter je omamilo. Prvi se je zave- del oče in pohitel v vas po ljudi, ko je videl, da ležita žena in sin negibna. Prenesli so oba v neko hišo in poklicali zdravnika iz Kamnika. Debevevo ženo so o- budili, sina pa ne. Bil je star ko- maj 23 let in se je nameraval v kratkem oženiti.

Organizatorična kampanja ADF Eksekutivni svet napo- vedal vojno CIO

Washington, D. C. — (FP) — William Green, predsednik Ame- riške delavske federacije, je po- sejal eksekutivnega sveta nazna- nilo veliko organizatorično kam- panjo in pričetek odločne vojne proti Odboru za industrijsko or- ganizacijo, ki je zdaj na delu, da potegne delavce, ki so uposle- ni v industrijah masne produkcije, v industrijske unije.

Green je dejal, da bo organiza- torična kampanja najbolj mili- tantna v zgodovini federacije. Doselej ni ADF posegala v ju- ridikcijo unij, ki so včlanjene v CIO, toda po konferenci v Cincin- natiju bo izvajala drugačno tak- tiko. Izdajala bo čarterje novim unijam v tekstilni, jeklarski, avtni in drugih industrijah, vsem večja sramota za provinčno zbor- nico, ki se je s tem postavila na stran najbolj odurne reakcije," je dejal Calder.

Jeklarska družba se podala uniji

Pristala je na kolektiv- na pogajanja

Harrison, N. J. — (F. P.) — Crucible Steel Co. je po šesturni sedeči stavki upognila kolena in pristala na kolektivna pogajanja s krajevno unijo Zveze že- lezarskih in jeklarskih delavcev. Konferenca v svrhu sklenitve pogodbe med unijo in kompani- jo se bo pričela 3. maja.

Sedeča stavka je bila oklicana, ker je kompanija zavlačevala po- gajanja več tednov. V tem času je odpuštila okrog dvajset vo- dilnih unionistov, med temi predsednika krajevine unije Ja- cka Bersona, v pričakovanju, da bo na ta način ustavila organi- zatorično kampanjo.

Governor Harold G. Hoffman, ki je nedavno izjavil, da ne bo trpel sedečih stavk v svoji državi in da jih bo zatrl z oboroženo silo, je odklonil intervencijo v tem konfliktu. Izjavil je, da bo podvzel akcijo le, če ga bodo so- dišča prisilila. Njegova grožnja o zatiranju sedečih stavk je iz- zvala ostre proteste pri delav- skih organizacijah.

Crucible Steel Co. je v zad- njem času dobila velika naročila od municijskih firm. V svoji tu- kajšnji tovarni uposljuje več ko 2000 delavcev, izmed katerih je velika večina organizirana v uni- ji CIO.

Organizatorična kampanja ADF

Eksekutivni svet napo- vedal vojno CIO

Washington, D. C. — (FP) — William Green, predsednik Ame- riške delavske federacije, je po- sejal eksekutivnega sveta nazna- nilo veliko organizatorično kam- panjo in pričetek odločne vojne proti Odboru za industrijsko or- ganizacijo, ki je zdaj na delu, da potegne delavce, ki so uposle- ni v industrijah masne produkcije, v industrijske unije.

Clani eksekutivnega sveta so se izrekli proti sklicanju izredne konvencije ADF, ki je bila prvotno v načrtu, da razpravlja glede izključitve Lewisovih unij iz federacije. Te so bile suspen- dirane v zadnjem septembru na obtožbo netenja revolte v vrstah organiziranega delavstva. Name- sto konvencije se bo vršila iz- redna konferenca članov ekseku- tive ADF in predsednikov vseh federaciji pridruženih narodnih in mednarodnih unij. Pričela se bo 18. maja v Cincinnatiju, O.

Green je dejal, da bo organiza- torična kampanja najbolj mili- tantna v zgodovini federacije. Doselej ni ADF posegala v ju- ridikcijo unij, ki so včlanjene v CIO, toda po konferenci v Cincin- natiju bo izvajala drugačno tak- tiko. Izdajala bo čarterje novim unijam v tekstilni, jeklarski, avtni in drugih industrijah, vsem večja sramota za provinčno zbor- nico, ki se je s tem postavila na stran najbolj odurne reakcije," je dejal Calder.

unijam, ki se hočejo pridružiti federaciji. Kampanja, da se iz- trebi uporne elemente iz držav- nih delavskih federacij, central- nih delavskih svetov in mestnih delavskih federacij, se bo nade- ljevala z večjo energijo.

Predsednik ADF je s tem v zvezi citiral resolucijo, ki jo je eksekutiva CIO sprejela na svoji seji v Washingtonu in katera na- glaša, da bo ta organizacija pri- čela izdajati čarterje narodnim in mednarodnim unijam. Green je dejal, da ta resolucija pome- ni, "da ni nobena delavska unija varna pred invazijo CIO. Izredna konvencija ADF ne bi bistveno spremenila situacije, kajti akci- je uradnikov CIO in njihove iz- jave so dokaz, da so aktualno pretrgali vse stike z Ameriško delavsko federacijo."

Green je dalje rekel, da je A- meriška delavska federacija danes močnejša kot kdaj prej in to kljub revolti, ki jo je organizi- ral Lewis z drugimi unijskimi voditelji, ki propagirajo načelo industrijskega unionizma.

Hitlerjev režim je ban- krotiral Nemčijo

(Nadaljevanje s 1. strani.)

000.000, odkar je Hitler na krm- ilu. Tajna policija (GESTA- PO), ki zasleduje "prevratne" elemente in zatira protinacijsko propagando, tudi požre velike vsote. Delavska fronta, ki je na- domestila delavske unije, ima 55.000 uradnikov na svoji plačil- ni listi. Vsi nemški delavci mo- rajo prispevati v sklad te fron- te. "Prostovoljni" prispevki zna- šajo okrog \$270.000.000 na leto, toda delavci nimajo nobene kon- trole nad tem denarjem. Kam- gre ta vsota, je zagonetka, ki do- slej še ni bila pojasnjena.

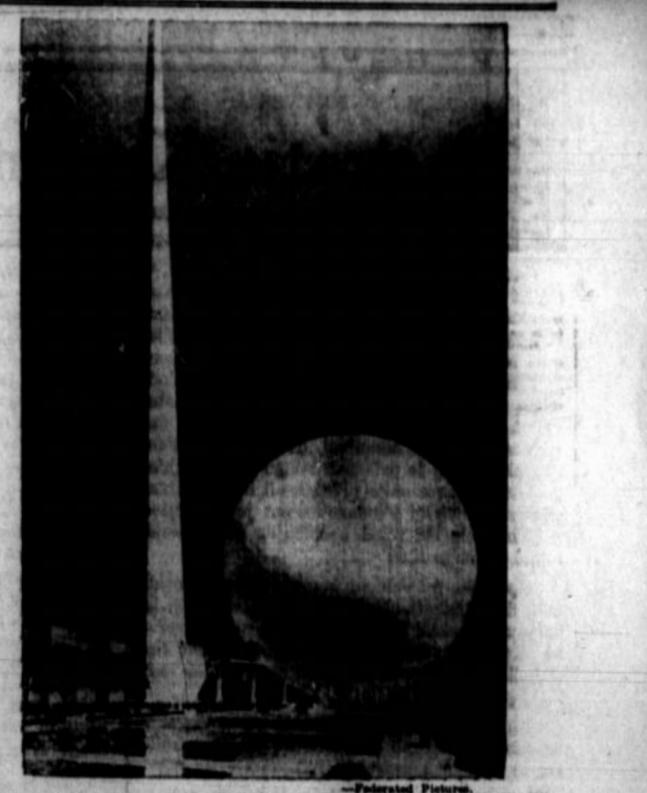
Višje plače za delavke

Pričakuje se, da nedavna od- ločba vrhovnega sodišča Zdrže- nih držav, ki je potrdila ustavn- ost zakona o minimalnih pla- čah države Washington, bo vzpodbujala tudi vse druge drža- ve v zakonitost postav za zašči- to žensk in mladoletnikov v in- dustrijah. Strokovnjaki v U. S. Department of Labor računajo, da bo ta odločba imela za posled- ico 20 do 30-odstotno povišanje plač za ženske v nekaterih drža- vah in da pripoznanje, da imajo posamezne države pravico dolo- čiti minimalne plače, bo direktno ali indirektno prizadelo vsaj 5- 000.000 delavk.

Že dlje časa so zagovarjali načelo, da je v javnem interesu potrebno, da se delavcu zagot- avljajo vsaj take plače, ki so zadostne za njegovo vzdrževanje. Ako mezde, ki jih delavec dobi- va, padejo pod gotovo višino, nje- govo uspevanje in zdravje uteg- ne biti v nevarnosti in on ter oni, ki so od njega odvisni, uteg- nejo pasti na breme javnosti.

Preiskave po vladnih organih so pokazale, da mezde nekaterih skupin delavcev so nevarno niz- ke. To velja zlasti za mezde de- lavk. V raznih industrijah žen- ske spadajo med najnižje plače- ne skupine ob najmanjši zaščiti za njihovo mezno višino.

L. 1930 je narodni odbor or- ganizacije YWCA dognal, da te- denski trošek za dostojno življe- nje mladih žensk, živelih izven svojega doma, je bil \$20 v Chi- cagu, \$16 v Kansas City, \$15 v Bostonu in \$10 v New Orleansu. L. 1934 je Welfare Council v mestu New Yorku odkril, da žen- ska, ki sama živi v tem mestu, mora potrošiti vsaj \$11 za naj- nujnejše življenjske potrebščine in da \$15 je minimalna višina za samovzdrževanje. Ako primerja- mo te številke, so povprečne mezde za ženske znašale \$12.35 v šivalnih strokah v državi Con- necticut in \$11.10 v bombažnih predilnicah države Maine. Leta 1934 je povprečna plača za žen- ske v tovarnah in pralnicah dr- žave Arkansas znašala \$8.45 in polovica žensk, uposlenih v pral- nicah države Illinois, je dobivala manj ko \$10.97 na teden. Celo v New Yorku, kjer so mezde sploš- no višje kot v mnogih drugih mestih, mnogo tisoč delavk dobi- va manj ko 31 oziroma 27 cen- tov na uro, kar je bil minimum, ki ga je država poprej določala za pralnice in v posameznih slu-

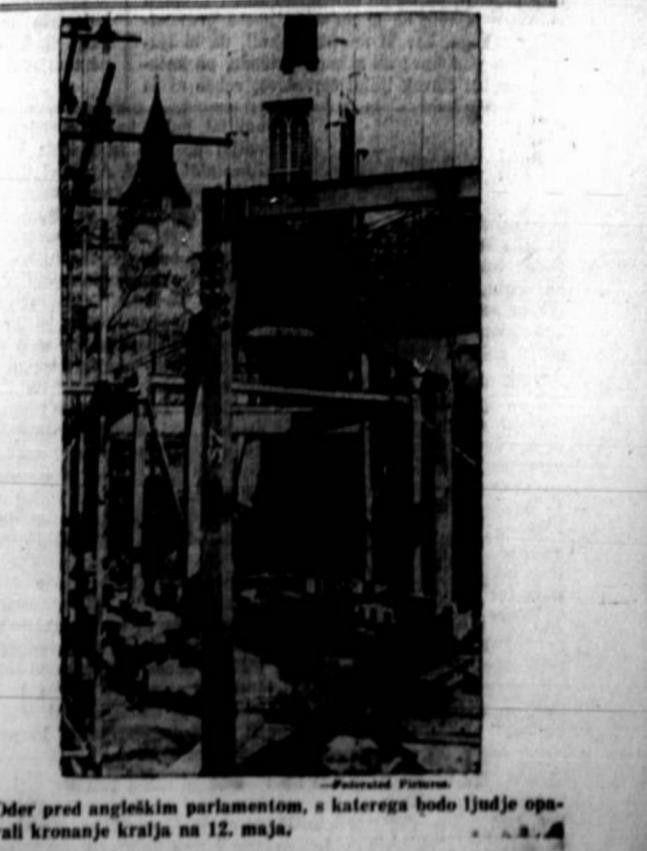
Obris 700 čevljev visokega obelaka, ki ga bodo postavili na prostoru svetovne razstave v New Yorku.

čajih se je celo našlo, da so ne- katere ženske delale dolge ure za dva ali tri cente na uro.

Takim gladovalnim mezdam je pripisati prizadevanje, da se zakonijo postave za zaščito žensk v industrijah. Massachu- setts je bil l. 1912 prva država, ki je sprejela tako postavo in l. 1913 je sledilo osem drugih dr- žav: California, Colorado, Min- nesota, Nebraska, Oregon, Utah, Washington in Wisconsin. Med l. 1914 in 1923 so bili slični za- koni uvedeni v državah Arkan- sas, Arizona, Kansas, North Da- kota, South Dakota, Texas in v distriktu Columbia.

Federalno vrhovno sodišče je l. 1923 proglašilo zakon distrik- ta Columbia o minimalnih žen- skih plačah za protiuustavnega, češ, da prikrajšuje pogodbeno pravico delavke za prodajo de- lovne sile ob mezdah celo pod živ- ljenjskim standardom; to "pravo- co" je sodišče smatralo tedaj kot lastninsko pravico, pravico za- jamčeno po federalni ustavi. Ker je sodišče razsodilo veld pritož- be neke delavke, ki ji je bilo ime Atkins, je ta odločba zaslovela pod imenom "Atkins case". In tako je ta sodnijska odločba v "Atkins case" zaprečila zakono- daj o minimalnih mezdah za več ko deset let.

Depresija, ki je tako strašno znižala mezde, je dovedla do po- novnega zanimanja za zakono- dajo o minimalnih plačah. L. 1933 so države Connecticut, Il- linois, New Hampshire, New Jer- sey, Ohio in New York sprejele minimalno-mezdne zakone. V mesecu juniju 1936 je federalno vrhovno sodišče potrdilo raso- dobo najvišjega sodišča države New York, ki je proglašilo mi- nimalno-mezdne zakone za žen-

Oder pred angleškim parlamentom, s katerega bodo ljudje opa- zovali kronanje kralja na 12. maja.

zločinec hotel z umorom žene priti v župnišče, je bil gotovo. Znano je bilo, da kuharica zaklepala farovška vrata, kakor hitro je stopila iz hiše, tudi če je šla samo v hlev. Zločinec je hotel po dejanju priti v župnišče, ni znano; morda ni našel ključa, ki jih je iskal ali pa se je strahil zločina samega ali pa je prepredil kdo od vaščanov. Zločinec je hotel v fari ni bil po- mo prikljubljen, čeprav so fa- rovačji ljudje. Razmerje med njim in farani je kalila žup- nika strogost in brezobzirnost v literiranju in posluževanju- gnotnih pravic nasproti fa- rani. Zelo vestno se poslužev- anje pravic, zaradi česar ga ni nimajo bogve kako radi, ima stari župnik navado, da merja in poučuje ljudi kar v menih in priznice. Prejemal je vsa pisma, ki so jih pisali župni potepuhi, prejemal pa tu- di pisma faranov, kjer so ga izražali zaradi raznih dogodkov in stopov. V svojem 36 letnem delovanju v Javoru si je pri- živil nekaj denarja, ki ga ima en porabiti za nakup kake stvari, kjer bi preživljal svoj po- st. Imel pa je nekaj denarja doma. Zaradi nadlegovanja s pihov pa se je vedno skrb- no zaklepal.

Protniki vodijo preiskavo, a odkrili še nikakega sledu zločincev.

plazu pod Storžičem so opali zdaj že vse žrtve razen mladega delavca Viljema Debeva, ki ga še vedno niso našli. Reševalci še vedno pre- iskujejo plaz in razkopavajo sne- žne plasti. Hkrati pa se tudi v bližini še usipujejo plazovi s pla- vno in reševanje oz. iskanje vedno zelo nevarno.

Med mlad je vendarle tu. — Med- ko smo imeli februar skoraj hladni, smo za veliko noč imeli obilno pošiljko snega, sko- tako veliko kakor v oktobru. To smo torej za začetek in se zime dobili precej debelo snega, za časa prave zime smo imeli zelo suho vreme.

Od leve proti desni: John L. Lewis, michiganski governor Frank Murphy, Walter P. Chrysler in James Dewey, federalni posredovalec v stavki avtnih delavcev pri Chrysler Motor Co.

F. M. DOSTOJEVSKIJ:

Bratje Karamazovi

Roman v štirih delih s epilogom—Poslovenil Vladimir Levstik

Vstopil je neoporečno in gizdavo oblečen, v zapeti suknji, črnih rokavicah in s cilindrom v rokah. Kot nedavno umirovljen oficir je nosil brke, brado pa si je za zdaj še bril. Njegovi temnoplavi lasje so bili kratko pristrženi in kakor zalisci počesani naprej. Stopal je odločno, široko, vojniški. Za trenutek se je ustavil na pragu, obletel vse z očmi in krenil naravnost k starcu, uganivši, da je on domačin. Globoko se mu je priklonil ter ga poprosil blagoslova. Starac se je privzdignil in ga je blagoslovil; Dmitrij Fjodorovič mu je spoštljivo poljubil roko in rekel neobičajno razburjeno, toliko da ne srdilo:

„Oprostite mi velikodušno, da ste me morali tako dolgo čakati. Toda sluga Smerdjakov, ki ga je očka poslal k meni, mi je na moje ponovno vprašanje zastran ure sestanka dvakrat kar najodločneje odgovoril, da bo sestanek ob eni. Zdjaj pa mahoma slišim . . .“

„Ne vznemirjajte se,“ mu je starac segel v besedo, „saj nič ne de, zakasnili ste se nekoliko, to ni nikaka nesreča . . .“

„Izredno sem vam hvaležen, od vaše dobrote se nisem mogel nadejati drugega.“ Ko je odkresal to, se je Dmitrij Fjodorovič še enkrat priklonil; nato se je mahoma obrnil proti svojemu „očki“ in napravil tudi njemu enako spoštljiv in globok priklon. Videti je bilo, da je ta priklon že preje premislil, in to iskreno, ker si je štel v dolžnost, da s tem izrazi svoje spoštovanje in dobre namene. Fjodor Pavlovič, ki ga je ta pozdrav sicer silno iznenadil, se je vendar takoj osvobodil in po svoje tudi odzval: v odgovor na priklon Dmitrija Fjodoroviča je skočil z naslanjača in vrnil sinu enako globok priklon. Obraz mu je mahoma postal važen in resnoben, a prav to mu je dalo odločno zloben izraz. Nato je Dmitrij Fjodorovič z običnim naklonom molče pozdravil vse, ki so bili v sobi, ter krenil s svojimi dolgimi in odločnimi koraki k oknu, sedel na edini stol, ki je bil še prazen, nedaleč od očeta Paisija, in se z vsem telesom nagnil naprej, češ da je pripravljen poslušati nadaljevanje razgovora, ki ga je bil prekinil.

Pojaviljenje Dmitrija Fjodoroviča je zavzelo največ kakih dve minuti in družba ni mogla drugega, kakor obnoviti razgovor. A Petru Aleksandroviču se to pot ni zdelo potrebno, da bi odgovoril na trdozratno, malone kar jezno vprašanje očeta Paisija.

„Dovolite mi, da vljudno odklonim ta predmet,“ je rekel z neko svetsko neskrbnostjo. „Mimo tega je stvar tudi dokaj zamotana. Vidite, Ivan Fjodorovič se nama muza; gotovo mu je tudi za ta primer kaj zanimivega na umu. Kar njega vprašajte.“

„Nič posebnega ni, samo neko malenkost bi pripomnil,“ je takoj odvrnil Ivan Fjodorovič, „namreč to, da evropski liberalizem in celo naš ruski liberalni dilantizem vobče pogosto in že davno mešata končne rezultate socializma s krščanskimi. Ta nezmišlni zaključek je seveda značilna črta. Sicer pa socializma s krščanstvom ne mešajo samo liberalci in dilantje, ampak, kakor izkušnja kaže, v mnogih primerih tudi žandarji, inozemski seveda. Vaša pariška zgodbo je dokaj značilna, Pjotr Aleksandrovič.“

„Spet prosim dovoljenja, da smem ostaviti ta predmet,“ je ponovil Pjotr Aleksandrovič. „Namestu tega vam povem drugo zgodbo, o Ivanu Fjodoroviču samem, ki je sila zanimiva in značilna. Pred komaj petimi dnevi je v neki tukajšnji, po večini damski družbi v prepiru slovesno izjavil, da ni na vsem svetu prav nič česar takega, kar bi nagibalo ljudi, da bi ljubili sebi podobne; da zakona prirode, po katerem naj bi človek ljubil človeštvo, vobče ni in

da ljubezen, če obstoji in če je bila doslej na zemlji, ne izvira iz prirodnega zakona, ampak edino iz tega, ker so ljudje verovali v svojo nesmrtnost. Ivan Fjodorovič je pri tem v oklepajih dodal, da prav v tem obstoji ves prirodni zakon, tako da — če iztrebite iz človeštva vero v njegovo nesmrtnost — takoj usahne v njem ne samo ljubezen, ampak vsaka živa sila, da bi moglo nadaljevati življenje na tem svetu. In ne samo to: tedaj ne bo nikake nenavnosti več, vse bo dovoljeno, še ljudožrstvo. A tudi to še ni vse; končaj je s trditvijo, da se mora za vsako poedino osebo, kakor na primer zdaj za nas, npravnstveni zakon prirode takoj izpremeniti v popolno nasprotje prejšnjega, nabožnega, in da mora biti egoizem, tudi če bi šel do zločinstva, ne samo dovoljen človeku, ampak celo priznan kot nezgibni, najpametnejši in toliko da ne najplemenitejši izhod v njegovem položaju. Po tem paradoksu, gospoda, lahko sodite tudi o vsem ostalem, kar izvoli oznanjati in kar morda še namerava oznaniti naš dragi ekscentrik in paradoksnik Ivan Fjodorovič.“

„Dovolite,“ je nenadoma vzkliknil Dmitrij Fjodorovič, „da vas ne bi napak razumel: zločin mora biti ne samo dovoljen, ampak celo priznan kot najneizgibnejši in najpametnejši izhod iz položaja vsakega brezbožnika! Ali je bilo tako ali ne?“

„Prav tako“, je rekel oče Paisij.

„To si zapomnim.“

Ko je to rekel, je Dmitrij Fjodorovič prav tako nenadoma umolknil, kakor je bil nenadoma planil v razgovor. Vsi so te radovedno ozrlj nanj.

„Mar mislite res, da bi nastopile take posledice, če bi v ljudeh usahnila vera v nesmrtnost njihove duše?“ je zdajci vprašal starac Ivana Fjodoroviča.

„Da, to sem trdil. Kreposti ni, če ni nesmrtnosti.“

„Blagor vam, če tako verujete . . . ali pa morda težko vam!“

„Zakaj težko?“ se je nasmehnil Ivan Fjodorovič.

„Zato, ker po vsej verjetnosti sami ne verujete niti v nesmrtnost svoje duše niti v to, kar ste napisali o cerkvi in o cerkvenem vprašanju.“

„Morda imate prav! . . . A samo za šalo vendarle nisem govoril tega . . .“ — je zdajci čudno priznal Ivan Fjodorovič in naglo zardel.

„Ne samo za šalo, to je res. Ta ideja še ni odločena v vašem arcu in ga zato muči. A tudi mučenik se časih rad zabava s svojim obupom, kar je menda tudi znak obupa. Tako se tudi vi še iz obupa zabavate — s članki po časopisih in svetakabini presekajni, čeprav sami ne verujete svoji dialektiki in se ji z bolestjo v arcu posmehujete sami pri sebi . . . V vas to vprašanje ni rešeno in v tem je vaše veliko gorje, zakaj vprašanje nujno zahteva rešitve . . .“

„Ali je pa mogoče, da bi se rešilo v meni? Rešilo v pritrilnem zmislu?“ je vprašal Ivan Fjodorovič prav tako čudno kakor prej, gledaje starca z nekakšnim zagonetnim nasmehkom na ustnicah.

„Če se ne more rešiti v pritrilnem zmislu, se tudi v zanikajočem nikoli ne bo rešilo. Sami poznate to svojotega svojega arca; in v tem je vsa njegova muka. Toda zahvalite Stvarnika, da vam je dal višje arce, ki je zmogoča take muke: o vzvišenem modrovati in vzvišenega iskati, zakaj naše prebivališče je v nebesih! Daj vam Bog, da bi vas našla odločitev vašega arca še na tem svetu, in Bog blagoslovi vašo pot!“

(Dalje prihodnjič.)

potoval v daljne dežele, gromozanskim prigodam nasproti, obenem se je posvetil biciklistiki in zadnje čase (za Veliko noč) zimskemu sportu.

Skratka: ha! me boli Španija! — bi vzkliknil naš junak, če bi bil bratskemu jeziku kos.

V naši dobi, v dobi vsemogočih paktov in paktičev, trikotov, osi, interesnih sfer, intervencij, okupacij, pregrupacij in perturbacij, v dobi, ko stari, preizkušeni padarji lepijo in šivajo rane po mlahavem telesu stare Evrope očitno le za to, da jih, komaj zaceljene, znova odpro in zabrodijo s krvavimi kremplji po smrdečem drobovju ter znova dokažejo svoje peklenške sposobnosti in puncto sectionis anatomicae . . . v taki dobi torej tudi tankemu ušesu kakega malega Pubija ni prizanešeno! Tu in tam ujame čudno besedo . . . Pri-sluhne . . . Pomisli . . .

Sopiri se tam v daljni Španiji vrli general Franco, bombardira, podira, prodira, pa se spet umika (retirira) — vse po dobro premišljenem in pretuhtanem načrtu . . . In valovje, ki ga je razburkal junaški general, vznemirja v svojih najbolj daljnjih odtenkih tudi naše mesto, kjer prebiva med mnogimi prijatelji in zoprniki mali Pubi.

Gospod Živko, jurist, mamičin in Pubijev (zakaj njegov, Pubi dobro ve!) prijatelj npr. je ogorčen nasprotnik vrliga generala.

Na sprehodih po parku, kjer se Pubi neumorno preganja s svojim trieklim in se neusmiljeno zaletava v umetniško obdelane, v nebo sveteče kandelebre, se jim, kakor vedno, pridruži. Toda — kaj se je zgodilo? Kar nič več ne zavija oči, nič ne vzdihva in ne poveša glave — nekam razburjen je, ves v ognju razlaga mamiči: „Milostiva! Zmagali smo, dokončno zmagali! Obroč je prebit! Suneč na Guadalajari se je totalno ponesrečil! Prodiramo na celi . . .“

— Ta-le, da je zmagal? misli Pubi. Tale, ki še tukaj, ko je vendar popolnoma jasno . . . Šema! Guadalajara — tidirara! — In se zapodi nekam proč s svojim trikolescem. Pomladna sapica pa mu prinaša na uho: Placane barabe . . . Marokanci . . . banda . . . komunisti . . . evropski škandal . . .

„Papa — kaj pa je to komunist?“ vpraša Pubi pri večerji. „Hudiča!“ vzroji papa in zažene nož in vilice od sebe. „Schon wieder! Himmeldonnerwetter! Kaj ti nisem že zadnjič rekel, da te besede še v misel ne kaže jemati — a? To je — to je — vrag — to —“

„Ali ima tak jezik?“ nazorno pokaže Pubi. „In roge? Ali je kosmat?“

„Jezik!“ se zadere papa. „Jezik ima kakor — se vgrizne v zobe. Jezik ima kakor — tovrni vlak! Samo jezik!“

In proti mamiči, ki mirno srebrije čaj: „Samo jezik! Kosmat pa — ni; še puh mu ne poganja pod nosom, da!“

Pubi — spat! Dremlje Pubi v mehki posteljici, izza zaprtih vrat pa . . .

„Se ob službo bom! Ali ti sploh veš — kaj je služba? A? Komunistem — seveda! Naj poba kje izblekne! — Že sama beseda! Nur ein Wort! — — — Moja kariera . . .“

Pubi dremlje, Pubi zaspi. Od nikjer, od vsepovsod, iz črnega ničla kobacajo majhni, goli hudički; z dolgimi, iz samih tovrnih vagonov sestavljenimi jeziki opletajo po sobi in zlobno sika-jo kom — list . . . kom — list . . . Pred njimi pa — o tristo! — skače papa, v samih spodnjih hla-

—Fotograf P. P. P.

Slika kaže policijski napad na žensko v uradu ohiškega guvernerja.

čah, namiljen . . . v roki drži brivski čopič in kriči: kariera! ka—rieera . . . Moj bog, kako je vse to hecno . . . Pubi se v sanjah smehlja.

Da, res. Papa pač ni nasprotnik vrliga generala. In tudi gospod Smole ni. Gospod Smole je pisatelj ali kaj . . . Piše pač. S papanom sta prijatelja. Večkrat stikata glave nad časopisom. „Tukaj — ta odstavek!“ pravi gospod Smole.

„Tako je! Tako je prav!“ pritrjuje papa. „Red mora biti! Ordnung muss sein! Nemci in Italijani pravilno razumejo —“ Tako modrujeta papa in gospod Smole.

Popolnoma svoje mnenje o vrlim generalu pa ima n. pr. gospod Ravnig, ki pride včasih k Pubijevim na večerjo. Gospod Ravnig je upokojen c. kr. major. Pubi ga ima rad, prinese mu čokoladnih bonbonov.

Pri večerji gospod Ravnig molči. Molče se priklanja mamiči, kadar mu vedno iznova natoči čašico zlatega vinca. Vince srebra z zaprtimi očmi, počasi, svečano. Pubi ga rad gleda.

Po večerji, ob cigari in vinu, pa se razvname. „Franco! Ein general! General! Prosim! Pit-šen! (in že riše s pepelom po prtu —). Tukaj — Guadarrama — Pic de Penares — 2404 m! Tukaj — Tajo! Tukaj — pitšen — Manzanares! Also — klar wir Schuwichs — napademo — tukaj! Also! V dveh dneh — und Madrid ist gewesen! — Ne — pa — z Guadarrame — prosim — Pic de Penares! . . . 2404 m! — Strategijski idiotizem ersten Ranges — Ge — ne — ra! Kdaj pa je še Španija imela kakega dobrega generala? Einen Jesuitengeneral! vielleicht . . .“

Tako modruje gospod Ravnig in potem pove še staroznano zgodbo, kako je on, v svojstvu k. u. k. Hauptmanna s 16 možmi osvojil koto 116, ki so jo dva meseca zaman naskakovale tri brigade.

„Im kritischen Momente, da mein Vorpusten verschwunden . . .“

POZOR NAROČNIKOM!

Tem potom opozarjamo naročnike, posebno pa one, ki POŠILJAJO za naročnino DENAR V GOTOVINI V PISMNIH, da naj nikan ne delajo tega, ker na ta način se izgubi MILJONE DOLARJEV v Ameriki. Vselej kadar pošiljate naročnino ali karkoli iz, dajte si napraviti pošto nakaznico „MONEY ORDER“ ali Express Money Order in rajše plačajte tistih par centov za to delo, kakor pa riskirati celo poslano vozo. Vsak kdor pošilja denar v gotovini v pisnu dela to na SVOJO odgovornost, ako ne dope na določeno mesto. Torej bodite previdni! Za upravištvo: PH. GODINA.

Starokrajjska semena

To leto smo sprejeli večje količine semen iz ljubljane kakovosti. Posebno vam priporočamo:

- SALATA, kamenita glava, zelena
- SALATA, Braziljska krhka
- SALATA, Orjaški biser, jaka
- SALATA, rumenkasta z rdečimi bobni
- SALATA, trdglavka rujava
- SALATA, takozvana zimna, velika
- SALATA, visoko listnata krhka
- RADIČ ZA SALATO, rdečkasti
- ENDIVJA, širokolistnata rumena
- ENDIVJA, kanna široka zelena
- MOTOVILEC, (repicej)
- KUMARE, posebno dolge zelene
- KUMARE, fina domača vrsta
- GRAH, veliki užiten v stroju
- FIŽOL, nizek zelen brez niti
- FIŽOL, nizek rumen brez niti
- FIŽOL, visok zelen brez niti
- FIŽOL, visok rumen brez niti
- PESA, zgodna temnorodeča okrogla
- REPA, strniščna bela akusna
- PETRESILJ, gladki s korencom
- KORENJE, ljubljansko belo dolga
- KORENJE, svetlorodeča zgodna
- ZELJE, najfinije zgodna bela
- ZELJE, ljubljansko kanzo
- REDKVICE, fina rdeča okrogla
- REDKEV, zimna črna okrogla
- PEHTRAN, fin dodatek za juho
- ROŽMARIN, lep dišeč
- MAJERON, sladki dišeč

CENA teh semen je 12c. Lahko kar izrežete ta oglaš, pošljete semena katera želite ga nam pošt z Money Ordrom in naročilo bomo no odposlali.

Ako želite prej dobiti cenik s polnim seznamom semen in drugo blaga v naši zalogi pošljite nam: 704 South 2nd Street, Milwaukee, WIS.

STEVE MOHORKO CO., 704 So. 2nd St. — Milwaukee, Wis.

Ali ste naročeni na dnevnik „Prosveto“? Podpišite svoj list!

AGITIRAJTE ZA PROSVETO!

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETO

Po sklepu 10. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveta in pristoje eden, dva, tri, štiri ali pet članov in ene družine k eni naročnini. List Prosveta stane za vas enako, za člana ali članico \$0,20 na eno letno naročnino. Ker pa člani še plačajo pri assessmentu \$1,20 na teden, se jim to pristoje k naročnini. Torej sedaj ni vroška, veš, da je list predrag za člana S.N.P.J. List Prosveta je vaše lastine in gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan. Čas listu Prosveta je:

Za Zdrav. države in Kanado \$6.00	Za Členo in Chicago je \$1.00
1 tednik in 4.00	1 tednik in 4.00
2 tednika in 8.00	2 tednika in 8.00
3 tednike in 12.00	3 tednike in 12.00
4 tednike in 16.00	4 tednike in 16.00
5 tednikov in nič	5 tednikov in nič

Za Evropo je \$6.00

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vozo denarja ali Money Order v pisnu in si naročite Prosveto, list, ki je vaše lastina.

Pojasnilo:—Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list teden, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skrajno naročena na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravištva lista, in obenem doplačati dotično vozo listu Prosveta. Ako tega ne stori, tedaj mora upravištvo znižati datum za to vozo naročniku.

PROSVETA, SNPJ, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Priloženo pošiljam naročnino za list Prosveto vsoto \$

1) Ime Čl. društva št.

Nazov

Ustavite teden in ga pripilite k moji naročnini od sledečih članov moje družine:

2) Čl. društva št.

3) Čl. društva št.

4) Čl. društva št.

5) Čl. društva št.

Mesto Država

Nov naročnik Star naročnik

TISKARNA S.N.P.J.

SPREJEMA VSA

v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabila za veselice in ahode, vizitnice, čestitke, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugo.

Vsa poiznanja daje vodstvo tiskarne. Cene zmerne, unjsko delo prve vrste.

Pišite po informacije na naziv:

S.N.P.J. PRINTERY
2657-59 SO. LAWDALE AVENUE
Telefon Rockwell 4904
CHICAGO, ILL.

Tam se dobe na željo tudi vsa ustrezna poiznanja.

Peen:

Pubi o nevmešavanju

Nikakor ne trdim, da ima Pubi tako besedo v londonskem odboru! Kako neki bi jo imel prav naš Pubi, ko pa noben božji človek ne ve, kdo jo tam sploh ima, kdo v tem megletem odboru vedri in oblači!

Tudi ne trdim, da bi Pubi iskal po španski župi svoj peterilček! Almaden, telefonski monopol, asturski rudniki, Mallorca, premogovne afere, Marchova sleparstva — „kaj zna mož, kaj je čokolada . . .“ Kje je vse to! Nič ne rečem — ko je šlo za Abeinijo, je bil Pubi v elementu! Toda to so bile takorekoč bližnje, domače zadeve! Crni Abeinici! Hudi Talijani! To je že to! Pubi je dobesedno žri svinčnike in prekrival stene in vse dosegljive knjige z vzpodbudnimi scenami te tako domače vojne.

Ali vidite, kako in kje jih je označil? Ta vražji Pubi ima nekaj pojma o razizmu . . . Ne vem več, kdo mu je kupil pištolo, ki je izstreljevala z gumo obloženo palčico. Pubi je vihtel pištolo,

nabijal, pokal kakor obseden, se valjal po tleh in kričal: Marš, Abeinici! Pumf, Atajan! (dvoje stekel razbitih, ena žarnica uničena). Ta njegov gaudium certaminis pa se je sprevrgel v pravcato bojno besnost, ko mu je marcialno navdahnjeni stric poklonil — tank. Tank, resnični tank, a strojno puško, ki kresa iskre in kropota kakor sam zlojed. Pubi je navijal peklenko igračo, kričal in divjal do onemoglosti. Toda — hvala Bogu — preden je izgubil pa papa zadnje nitke svojih malovrednih živcev, preden je odpovedala služkinja, (mamica ni k tem mlitarističnim izbruhom svojega srčka rekla ne bev ne mev), preden je — z eno besedo — prišlo do popolne katastrofe, se je izkazala resnica. Zlata resnica namreč, da ni zavagniaki materijal nikoli prida. Odpovedala je pištola, opešal je strahotni tank. Italijani so zavzeli Addis Ababa in Pubi je demobiliziral. Posvetil se je drugim, manj krvavim zabavam.

Eno je treba pribiti: niti enkrat, niti za minuto ni Pubi — ne skrivaj, ne očitno — podpiral ene izmed bojujočih se strank! Njegov tank je kosil izmenoma

Abesince, Ataljane in — Angleše. Le kje je izvohal smrkvavec to usodno ime?

(V dobi svojih vojnih operacij je imel samo enega stalnega nasprotnika — papana. Toda ta se je umaknil uničujočim strahotam v tretjo sobo in — sploh ni bil angažiran v tej vojni.)

Pubi je torej demobiliziral, a prof. Bizgem je v „Puleku“ od-

—Fotograf P. P. P.

Uradniki Reo Motor Co. in predstavniki unije avtnih delavcev na konferenci v Detroitu, ki je rezultirala v podpisu dogovora med njimi in kompanijo.